

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea art.5 din Legea nr.299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, precum și pentru acordarea unor burse de studii etnicilor români cu domiciliul stabil în Ucraina

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1.Descrierea situației actuale

Potrivit dispozițiilor art.7 din Constituția României, republicată, statul român sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara granițelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt.

În conformitate cu prevederile art.1 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr.17/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.857/2013, privind organizarea și funcționarea Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, Ministerul pentru Românii de Pretutindeni elaborează și aplică politica statului român în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni și acționează pentru întărirea legăturilor cu aceștia.

Conform art.14 alin.(2) și alin.(3), art.5 alin.(5) lit. e) din Legea nr.299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, republicată, cu modificările ulterioare și ale Hotărârii Guvernului nr.405/2017 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru Românii de Pretutindeni 2017-2020, unul dintre obiectivele primordiale ale M.R.P. vizează păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românilor din afara granițelor, prin asigurarea elaborării cadrului normativ și de politici publice privind relația cu românii de pretutindeni, precum și prin dezvoltarea de instrumente educaționale accesibile, competitive, care să răspundă nevoilor specifice copiilor și tinerilor din fiecare regiune unde trăiesc românii din afara granițelor țării.

Cadrul legal actual, reprezentat de Legea nr.299/2007 instituie la art.5 alin.(1) lit. b) și c) dreptul românilor de pretutindeni de a studia în România la toate nivelurile și formele de învățământ și de a obține burse de studiu în România, în vederea aprofundării cunoștințelor de limbă română și pentru afirmarea identității culturale și științifice române, în condiții similare cu cele ale cetățenilor români.

De asemenea, conform Programului de Guvernare 2017-2020, unul dintre obiectivele majore propuse vizează valorificarea potențialului

absolvenților de învățământ superior și al cercetătorilor din diaspora prin consolidarea programelor de educație oferite etnicilor români din străinătate și celor din diaspora, prin acordarea de burse și sprijinirea deschiderii de filiale ale universităților românești.

La data de 05.09.2017, la deschiderea noii sesiuni parlamentare, Rada Supremă a Ucrainei a adoptat, în lectură finală, Legea învățământului, Legea 3419-D. Ulterior, această lege a fost promulgată de președintele Ucrainei.

Articolul 7 din lege, care în forma adoptată diferă substanțial față de proiectul asumat în primă lectură, are ca efect principal restrângerea exercițiului dreptului la educație în limba maternă (română) pentru elevii din ciclul gimnazial și liceal clasele V-XII, chiar dacă acest demers se va realiza etapizat.

Comunitatea românească din Ucraina este una din cele mai importante comunități din punct de vedere istoric, cultural și demografic, iar restrângerea exercițiului dreptului la educație în limba română poate conduce la pierderea treptată a identității lingvistice a comunității românești din această țară.

În fața acestei perspective, etnicii români din Ucraina au adresat numeroase proteste autorităților de la Kiev și au solicitat, de asemenea, autorităților române soluții care să prevină procesul de pierdere identitară. Adoptarea acestei legi a provocat un impact major la nivelul societății din România, mobilizând un sprijin semnificativ în favoarea minorității române din Ucraina.

Asociații ale etnicilor români din Ucraina au transmis memorii și scrisori deschise instituțiilor românești (Președinție, Guvern, Parlament) și internaționale (Înaltul Comisar O.S.C.E. pentru Minorități Naționale), solicitând ajutorul în problema îngrijirii dreptului minorității românești de a studia în limba maternă.

Chiar înainte de promulgarea Legii 3419-D, învățământul în limba română era deja afectat prin reducerea numărului de unități de învățământ, coroborat cu reforma administrativă și cu absența unei clarități a conceptului de "localități locuite compact de minorități"-determinat de procesul de descentralizare și reformare administrativă a Ucrainei.

Adoptarea Legii învățământului ar putea afecta totodată în mod direct situația profesorilor care își desfășoară în prezent activitatea în școlile cu predare în limba română din Ucraina, vulnerabilizând această categorie profesională esențială pentru păstrarea identității lingvistice a comunității românești.

Efectul negativ al adoptării Legii 3419-D asupra exercițiului dreptului de a preda în limba română discipline și materii predăte în învățământul gimnazial ar putea fi prevenit prin intensificarea formării profesionale în România a cadrelor didactice din Ucraina

care predau discipline din programa de învățământ în limba română, pentru a asigura un nivel lingvistic și profesional corespunzător.

Adoptarea Legii învățământului vine după ce au fost discutate mai multe proiecte ale actului normativ și mai ales, după dezbateri lungi asupra art.7 din Lege, urmate de numeroase amendamente, articol care conține prevederi relevante pentru limba de studiu maternă și care au impact asupra învățământului în limba română.

Intrarea în vigoare a legii, în varianta adoptată la data de 05.09.2017, pune în pericol dreptul la educație în limba maternă română pentru elevii din ciclul gimnazial și liceal clasele V-XII, în măsură să afecteze negativ identitatea lingvistică a persoanelor aparținând minorității române din Ucraina.

Pentru anul școlar/universitar 2017-2018, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 136/2017, a fost acordat românilor de pretutindeni un număr de 1800 de locuri pentru studii în învățământul preuniversitar din România din care 950 de locuri fără plata taxelor de școlarizare și cu bursă, 3705 de locuri pentru studii de licență, 2000 de locuri pentru studii de master și 170 de locuri pentru studii de doctorat.

Aceste locuri au fost acordate în baza prevederilor Metodologiei de școlarizare a românilor de pretutindeni în învățământul superior de stat din România, pe locuri de studii fără plata taxelor de școlarizare, dar cu bursă, respectiv fără plata taxelor de școlarizare, dar fără bursă, începând cu anul universitar 2017/2018 și a Metodologiei de școlarizare a românilor de pretutindeni în învățământul preuniversitar de stat din România pe locuri de studii fără plata taxelor de școlarizare, dar cu bursă, respectiv fără plata taxelor de școlarizare, dar fără bursă începând cu anul școlar 2017-2018, aprobate prin Ordinul comun al M.E.N. (nr 3900/16.05.2017) – M.A.E. (A10/2046/26.05.2017) – M.R.P. (nr C/129/07.06.2017).

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.844/2008 privind stabilirea cuantumului burselor pentru elevii, studenții, masteranzii, doctoranzii, medicii aflați la specializare și cursanții aflați la stagii de specializare/perfecționare postuniversitară din Republica Moldova, Ucraina, pentru cei de origine etnică română din afara granițelor țării, pentru cetățenii români cu domiciliul în străinătate, precum și pentru cetățenii străini, bursieri ai statului român, care studiază în institutii și unități de învățământ de stat din România, cuantumul bursei pentru elevi și studenți este echivalentul în lei al sumei de 65 de euro/lună.

Până în acest moment, pentru învățământul preuniversitar au fost acordate, din bugetul Ministerului Educației Naționale un număr de 856 de locuri fără plata taxelor de școlarizare dar cu bursă și 50 de locuri fără plata taxelor de școlarizare, fără bursă. Din cele 856 de

locuri fără plata taxelor de școlarizare dar cu bursă, 12 locuri au fost acordate elevilor din Ucraina. În prezent, au mai rămas nealocate un număr de 94 de locuri fără plata taxelor de școlarizare dar cu bursă.

De asemenea, un număr de 1180 de locuri fără plata taxelor de școlarizare dar cu bursă alocate pentru cetățenii străini, conform documentelor bilaterale de cooperare internațională și unor oferte unilaterale ale statului român, precum și pentru cetățenii străini care au dobândit statutul de refugiat sau protecție subsidiară pe teritoriul României au rămas neocupate.

Față de aspectele indicate, având în vedere vidul legislativ cu privire la acordarea de burse destinate românilor de pretutindeni, în scopul studierii limbii române în străinătate și în statele de reședință ale acestora și pentru a evita ca acest vid legislativ să afecteze capacitatea României de acționa în sprijinul românilor de pretutindeni, în vederea prezervării și promovării identității etnice, lingvistice, culturale, religioase a acestora, se impune adoptarea, prin ordonanță de urgență a modificărilor legislative imediate care să permită implementarea de urgență a măsurilor propuse.

Mai mult, în considerarea aspectelor menționate, existența acestei situații extraordinare se referă la o stare de fapt obiectivă, cuantificabilă, care pune în pericol un interes public, vizând menținerea interesului pentru studiul în limba română în condițiile modificărilor legislative privind organizarea învățământului survenite în Ucraina”.

Această situație de fapt a fost generată ca urmare a măsurilor legislative adoptate de autoritățile ucrainene, care au consecințe semnificative față de minoritatea română din Ucraina, în mod deosebit în raport cu drepturile lingvistice de care aceasta are parte în prezent, ceea ce pune în discuție respectarea de către Ucraina a obligațiilor internaționale asumate, în plan bilateral și multilateral, în raport cu minoritatea română din Ucraina.

Adoptarea în regim de urgență a măsurilor propuse are menirea de a contribui la conștientizarea de către minoritatea română din Ucraina a dreptului la educație în limba maternă de care aceasta are și va avea parte în continuare în virtutea normelor internaționale relevante și a obligațiilor internaționale asumate de Ucraina, precum și de a preveni manifestarea unui dezinteres din partea acesteia față de studiul în limba maternă, dată fiind perspectiva restricționării exercițiului acestui drept dedusă din Legea 3419-D. În egală măsură, adoptarea în regim de urgență a acestor măsuri ar contribui la satisfacerea interesului stringent manifestat la nivelul societății românești pentru ca autoritățile statului român să acționeze în sprijinul minorității române din Ucraina prin măsuri concrete. Totodată, prin promovarea prezentului proiect în regim de urgență se

	evită disfuncționalități majore cu efecte negative ce ar putea avea un impact direct asupra etnicilor români din vecinătatea granițelor. Neadoptarea în regim de urgență a măsurilor propuse ar afecta atingerea obiectivelor enunțate.
2.Schimbări preconizate	Prima modificare vizată, art. I din Ordonanța de urgență, are în vedere crearea cadrului legal care să permită acordarea burselor de studiu, în scopul studierii limbii române sau în limba română, de către românii de pretutindeni, astfel cum sunt definiți la art.1 din Legea nr. 299/2007, în statele de reședință ale acestora. Cea de-a doua modificare, art. II din Ordonanța de urgență, este în strânsă legătură cu prima modificare, astfel, după crearea cadrului legal se propune instituirea normelor legale, cu caracter temporar, respectiv pentru anul școlar 2017-2018, care să permită finanțarea burselor individuale de studiu pentru etnicii români cu domiciliul stabil în Ucraina de a studia în limba română în școlile din Ucraina. Cheltuielile legate de acordarea burselor vor fi suportate din bugetul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, în limita fondurilor alocate. Plata sumelor reprezentând bursele acordate se va face către beneficiari, prin intermediul asociațiilor, fundațiilor și a altor organizații neguvernamentale din Ucraina. Prin Hotărâre de Guvern vor fi aprobate norme metodologice, emise în comun de către Ministerul pentru Românii de Pretutindeni și Ministerul Educației Naționale, prin care vor fi detaliate procedurile de selecție privind alegerea atât a asociațiilor, fundațiilor și a altor organizații neguvernamentale din Ucraina, prin intermediul carora se vor acorda sumele reprezentand burse, cât și a destinatarilor direcți, respectiv etnicii români care studiază în limba română și profesorii care predau în limba română în școlile din Ucraina. În contextul promulgării legii educației din Ucraina, în actuala formă, apreciem ca oportună aplicarea unor măsuri de natură să vină în sprijinul etnicilor români din această țară care doresc să studieze în limba română în anul școlar 2017-2018, prin facilitarea accesului la forme de învățământ în limba română, în vederea perfecționării în studiul limbii române, cât și pentru cadrele didactice care predau în limba română în școlile din Ucraina. Prin modificările preconizate, se crează posibilitatea acordării de către Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, a unor burse pentru studiul limbii române, în Ucraina, destinate etnicilor români din Ucraina, în vederea menținerii interesului acestora pentru educația în limba română, în condițiile intrării în vigoare a Legii 3419-D, care instituie perspectiva restricționării exercițiului acestui drept. Măsurile propuse în vederea sprijinirii învățământului în limba

	română pentru minoritățile naționale au un caracter special și urgent pentru motivele prezentate la punctul anterior. Implementarea acestui act normativ urmează a se realiza în conformitate cu dispozițiile art. 3 din Legea nr.299/2007. Menționăm că impactul bugetar este nesemnificativ, întrucât cheltuielile necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei Ordonanțe de urgență, vor fi suportate din bugetul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, în limita fondurilor aprobate.
3. Alte informații	Cheltuielile estimate se încadrează în bugetul aprobat.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

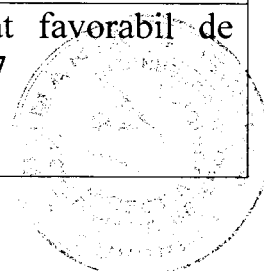
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1.Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:			-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-

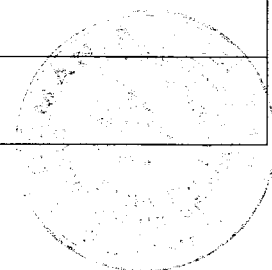
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri si servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	0	-	-	-	-	-
(iii) alte cheltuieli (burse)						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri si servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	0	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor si/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații	Promovarea proiectului de ordonață de urgență a Guvernului se realizează cu încadrare în prevederile bugetare aprobate anual, Ministerului pentru Românii de Pretutindeni și Ministerului Educației Naționale, conform prevederilor legale în vigoare.					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare 						

Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normative; acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul
1.Compatibilitatea proiectului de act normative cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2.Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3.Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1.Informații privind procesul de consultare cu organizații	Nu este cazul

neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. 2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3.Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. <u>521/2005</u> privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4.Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. <u>750/2005</u> privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5.Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.972/2017

Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	
6. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art.7 alin. (1) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării / aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Nu este cazul
3. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea art.5 din Legea nr.299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, precum și pentru acordarea unor burse de studii etnicilor români cu domiciliul stabil în Ucraina, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

MIHAI TUDOSE

